

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 290

Archeologische opgraving aan de Kiezelweg te Lanaken

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Nelissen Steenfabrieken

Patrick Reygel
Juli 2016

ARON-RAPPORT 290

ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE KIEZELWEG TE LANAKEN

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN NELISSEN STEENFABRIEKEN

Patrick Reygel

Tongeren
2016

Opgraving ☒		Prospectie ☐	
Vergunningsnummer:	2016/198 en 2016/198(2)		
Naam aanvrager:	Joris Steegmans		
Naam site:	Lanaken - Kiezelweg		

Colofon

ARON rapport 290 – Archeologische opgraving aan de Kiezelweg te Lanaken

Opdrachtgever:	Nelissen Steenfabrieken
Projectleiding:	Patrick Reygel
Uitvoering veldwerk:	Patrick Reygel en Joris Steegmans
Auteurs:	Patrick Reygel
Foto's en tekeningen:	ARON bvba (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2016/12.651/29

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be

Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
 Neremweg 110
 3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
 tel: 012/225.250
 fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2016

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	3
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	6
2. Het archeologisch onderzoek.....	8
2.1 Doelstelling.....	8
2.2 Verloop.....	9
2.3 Methodiek.....	9
3. Onderzoeksresultaten.....	10
3.1 Bodemopbouw.....	10
3.2 Gaafheid van het terrein.....	10
3.3 De archeologische sporen.....	11
3.4 De vondsten.....	14
Conclusie en aanbevelingen.....	

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst
- Bijlage 7: Overzichtsplan
- Bijlage 8: Detailplannen
- Bijlage 9: Vergunningen

Inleiding

Naar aanleiding van een nieuwbouw tussen de Kieselweg en de Meulenweg te Lanaken achtte *Onroerend Erfgoed* een archeologische opgraving noodzakelijk. Deze opgraving volgde uit de resultaten van een prospectie met ingreep om de bodem uitgevoerd op 17 en 18 maart 2016 door *ARON bvba* uit Tongeren. Tijdens dit vooronderzoek werden 2 grote ijzertijdkuilen met handgevormd aardewerk aangetroffen. Het huidige onderzoek, waarvan dit rapport het resultaat is, werd ook uitgevoerd door *ARON bvba* tussen 1 juni en 8 juni 2016 in opdracht van *Nelissen Steenfabrieken*. Naast het terugvinden van eventuele andere sporen had deze opgraving als doel om de aard en betekenis van de twee ijzertijdsporen te bepalen. Tijdens het onderzoek werden dan ook 4 ijzertijdsporen aangetroffen en onderzocht.

Afb. 1. Globale situering van het onderzoeksgebied op de kaart van België (NGI, 2002)

1. Het onderzoeksgebied

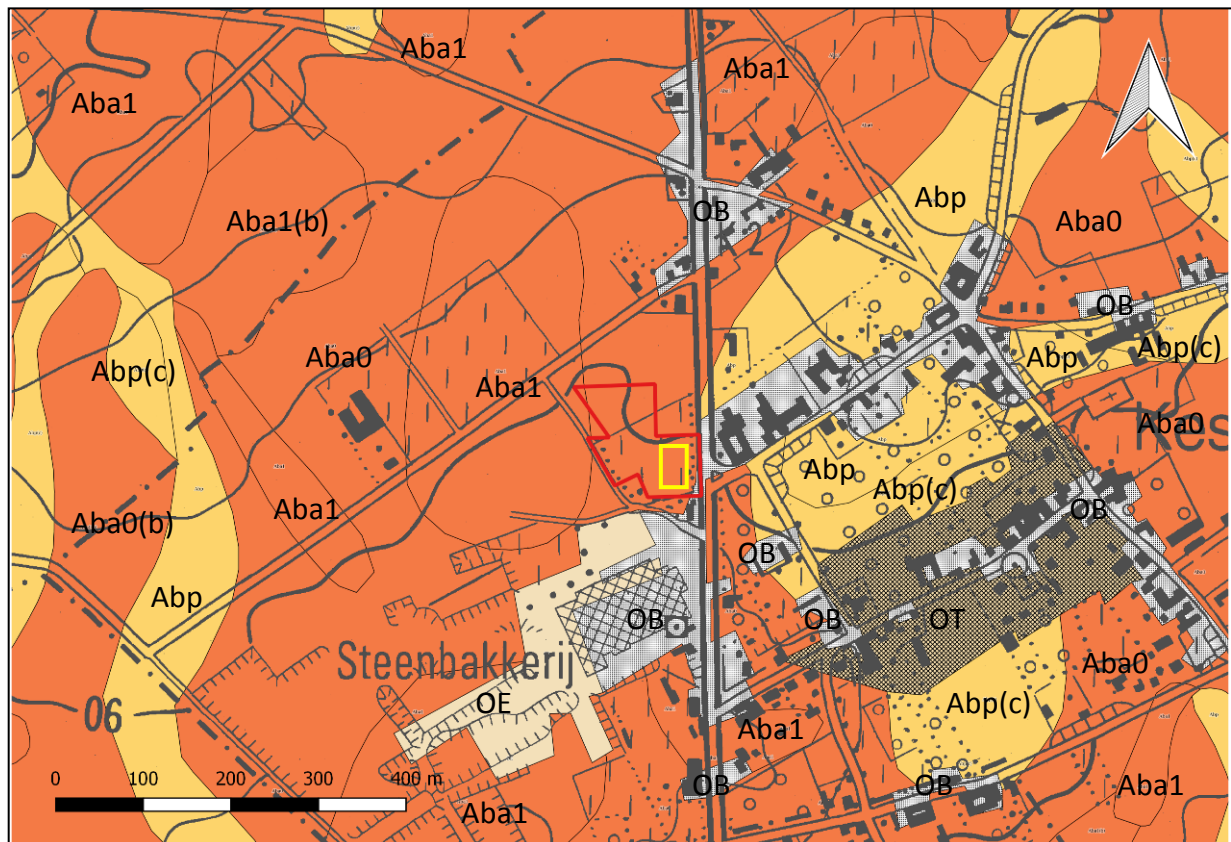
1. 1. Algemene situering.

Het te onderzoeken terrein beslaat een totale oppervlakte van 1400m², gelegen tussen sleuf 5 en sleuf 2 van het vooronderzoek. Het terrein situeert zich op ca. 250 m ten noordwesten van de dorpskern van Kesselt (deelgemeente van Lanaken) langs de Kieselweg tussen Hees (Bilzen) en Lafelt (Riemst) in. Het terrein – met kadastrale referentie: Lanaken, Veldwezelt, afdeling 5, sectie C, perceelnummers 568e, 568g en 574d – wordt begrensd door de Kieselweg in het oosten, de terreinen van Nelissen Steenfabrieken in het zuiden en het westen, en enkele weilanden en woonpercelen gelegen aan de Meulenweg in het noorden.

Afb. 2: Kleurenorthofoto met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingssterrein (geel). Schaal 1:10.000 (bron: website AGIV)

Op ca. 800 m ten oosten van het terrein loopt het Albertkanaal en ca. 800 m noordwaarts loopt de beek het Hezerwater van het zuidwesten naar het noordoosten, richting het Albertkanaal (Afb. 2).

Afb. 3: Bodemkaart met de relevante bodemseries en aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). Schaal 1:5000 (bron: website AGIV).

Het onderzoeksterrein is geografisch gezien in Droog-Haspengouw gelegen. Bodemkundig wordt deze streek gekenmerkt door droge leembodems. Leembodems zijn eolische afzettingen (afgezet door de wind) uit de ijstijden. In deze zeer koude periodes was vegetatie op onze breedtegraad spaarzaam, en had de wind vrij spel. In Droog-Haspengouw werd zo op sommige plaatsen tot 10m leem (löss - een partikel van <0,05mm) afgezet.¹ In het zuiden van Droog-Haspengouw rust deze leemlaag op krijtlagen, verder noordwaarts op jonger Tertiair zand. Krijt, zand en leem zijn goed doorlaatbaar. Hierdoor zijn er in dit landschap weinig bronnen en een beperkt aantal waterlopen terug te vinden. Riviererosie bleef dan ook beperkt tot de valleiwanden van de Jeker, de Maas en enkele kleinere waterlopen zoals het Hezerwater. Dit bepaalde in hoge mate het huidige uitzicht van het landschap, met een zacht golvend reliëf dat overwegend met akkers bezet is als resultaat.²

Het vroegste leempakket (de Henegouwenleem) heeft zich gevormd in het Saalien. Deze leem is zandig en heeft een rood-beige-lichtgrijze kleur met neerslag van mangaan. Tijdens het Eem wordt hier ook op sommige plaatsen de zogenaamde *Rocourtbodem* (roodkleurig) gevormd. Deze donkerdere gekleurde laag is het resultaat van een bodemontwikkeling die gelieerd wordt aan een wat warmere periode (gemiddeld 14°C warmer dan nu), het Eeminterglaciaal en wordt gezien als een marker tussen deze periode en het vroege Weichseliaan.³ Het is ook in deze wat gunstigere omstandigheden dat in de leemstreek de eerste menselijke aanwezigheid is vast te stellen (*Homo Neanderthalensis*).⁴ Aan het einde van de laatste ijstijd (Weichseliaan)

¹ Vancampenhout K., Langogr R., Slaets J., Buurman p., Swennen R. en Deckers J. (2013) *Paleo-pedological record of the Rocourt Pedosequence at Veldwezelt-Hezerwater (Belgian Pleistocene loess belt): part 1 – Evolution of the parent material*, in: Catena 107 (2013) 118, p. 119.

² Denis, P. (2008), *Geologie van Limburg*, p. 30.

³ Vancampenhout K., e.a. (2013), p. 118.

⁴ Bringmans, P.M.M.A. (2006) *Multiple Middle Palaeolithic Occupations in a Loess-soil Sequence at Veldwezelt-Hezerwater, Limburg, Belgium (Meerdere Midden-Paleolithische bewoningsfasen in een loess-bodem sequentie te Veldwezelt-Hezerwater, Limburg, België)*, Doctoraatproefschrift, KULeuven.

worden op de *Rocourtbodem* de Haspengouw-leempakketen grotendeels eolisch afgezet. Dit is een gelaagde löss met een iets grijzere kleur. In deze bodems komen talrijke vorstbodems voor en ontwikkelt zich later de *bodem van Kesselt*⁵ (Fig.3). De talrijke vorstwiggen in deze gelaagde leem zijn gevormd door een koud en nat klimaat.⁶ De *bodem van Kesselt* (ook de *Tongenhorizont van Nagelbeek* genoemd) kan beschouwd worden als een overgang van grijze naar meer gele leem met een gelaagd karakter ten gevolge van talrijke verspoelingen in een koud en vochtig klimaat (karakteristieke tongen).⁷ Hierop komt een bruine, korrelige löss, afgezet in een droog en koud klimaat, de Brabantleem genoemd. Tijdens de Bølling vormde zich in deze leembodem een textuur B-horizont. In de bovenkant hiervan ontstonden tijdens de koude midden en jonge Drias perioden ten gevolge van het vries-dooi grote vorstbarsten, die later opgevuld zijn geraakt met eluviaal materiaal (cryoturbatie).⁸ Het resultaat is een fragipanachtige polygonale structuur. Deze textuur is weinig waterdoorlatend, met als gevolg dat er waterstagnatie optrad en roestvlekken werden gevormd. Onder invloed van Holocene bodemvormende processen ontkalkten de bovenste meters van het afgezette lösspakket.

Uit het vooronderzoek bleek bovenstaande bodembeschrijving inderdaad overeen te komen met het terrein. De Bt-Horizont was overal aanwezig maar toonde echter niet de voorspelde goed ontwikkelde polyedrische structuur. De ligging op een lichte helling en het aanwezige colluvium in het noorden wezen er ook op dat een deel van het terrein in het verleden reeds geërodeerd was. Vandaar dat de Bt-Horizont bestond uit een geelbruine leem zonder structuur die normaal gezien dieper voorkomt.⁹

Het onderzoeksterrein werd tot voor de bodemingreep voornamelijk als wei- en grasland ingenomen. Het zuidwestelijke gedeelte van het terrein was al in gebruik genomen door Nelissen Steenfabrieken. Op ca. 550 m ten zuidwesten van het gebied is een heuveltop gelegen ter hoogte van het kruispunt van de Helleweg en de landweg in het verlengde van de Meulenweg. Het reliëf in de omgeving daalt van ca. 98 m TAW op de top van deze zuidwestelijke heuvel tot 74 m TAW ter hoogte van het Hezerwater. Het plangebied zelf is gesitueerd op de helling en daalt van ca. 92 m TAW in het zuiden tot ca. 90 m TAW in het noorden van het onderzoeksterrein.

Bodemkundig wordt het terrein overwegend gekenmerkt door een droge leembodem met textuur B-horizont: Aba0 en Aba1 (in de westelijke hoek) (Afb. 3). De serie Aba werd ontwikkeld in het Pleistocene loessdek en vertoont onder de A-horizont een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B-horizont. De bouwvoor bestaat uit donkerbruin, homogeen humus houdende leem. Bij Aba rust de Ap op een geelbruine overgangshorizont. De Bt-horizont bestaat uit bruine, zware leem met een meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. De Aba0-bodem wordt gekenmerkt door een dikke A-horizont (> 40 cm), terwijl de Aba1-bodem gekenmerkt wordt door een dunne A-horizont (< 40 cm).¹⁰

Het tertiaire substraat dat onder de eolische leemafzettingen aanwezig is, behoort volgens de overzichtskaart tertiaire geologie tot de *Formatie van Sint-Huibrechts-Hern*. Deze formatie bestaat uit glimmerrijk grijsgroen zeer fijn, kleihoudend, glauconiethoudend zand.

1.2 Historische achtergrond

Kesselt behoort als gehucht tot Veldwezelt, dat voor het eerst vermeld wordt in 1157 als 'Wiosello'. *Wezelt* zou afgeleid zijn van "*Wisithja*" een Germaanse verzamelnaam voor weiden.¹¹ In de Romeinse tijd liep de heirbaan Tongeren-Nijmegen door het grondgebied van Veldwezelt. De exacte ligging hiervan is voor het overgrote deel van het traject echter nog onduidelijk. Reeds in de 10de eeuw behoorde het dorp tot het domein van het O.L.-Vrouwkapittel van Maastricht. Later werden de heerlijke rechten verdeeld tussen het kapittel en de Graven van Loon, de latere prins-bisschoppen van Luik. Het Luikse deel van de heerlijkheid werd in 1680 in pand gegeven

⁵ De Puydt, M. (2012) *Archeo-rapport 123. Het archeologisch vooronderzoek aan de industriezone Op 't Reek te Riemst*, Kessel-Lo, p. 10.

⁶ Mondelinge mededeling C. Cammaer.

⁷ Mondelinge mededeling C. Cammaer.; De Puydt, M. (2012), p. 10.

en Vancampenhout K., e.a. (2013), p. 121.

⁸ Vancampenhout K., e.a. (2013), p. 121.

⁹ Reygel P. & De Langhe H. (2016) Prospectie met ingreep in de bodem aan de Kiezelweg te Lanaken, ARON-rapport 271, Tongeren, p. 10.

¹⁰ Van Ranst E. en Sys C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent, p. 299.

¹¹ http://www.lanaken.be/Bestuur/Over_Lanaken/Deelgemeenten

aan A. Vaes, in 1727 aan J.E. de Foullon en in 1763 aan Baron de Stockem.¹² De schepenbank sprak recht over Veldwezelt en Kesselt. Zij volgde het Loonse recht en ressorteerde onder de buitenbank van Bilzen.¹³

Midden 18de eeuw werd de "Oostenrijkse Successieoorlog" uitgevochten, waarbij de Zuidelijke Nederlanden werden betwist door twee partijen. Enerzijds de Fransen, gesteund door Spanje, Pruisen, Beieren en anderzijds de Oostenrijkers, gesteund door Rusland, Engeland en de *Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden*. Na een eerste treffen tijdens de *Slag van Fontenoy* (1745), trokken de vijandelijke legers verder naar het oosten. De Fransen hoopten via het bruggenhoofd Maastricht greep te krijgen op de Zuidelijke Nederlanden. Dit was vooral een poging van het Franse Rijk om de strategisch gelegen stad Maastricht bij hun grondgebied in te lijven en om zo hun invloed in het gebied, en vooral de Noordelijke Nederlanden, te vergroten.¹⁴ Op 2 juli 1747 troffen de legers elkaar bij Lafelt (nu een gehucht bij Riemst, ten zuidwesten van het projectgebied gelegen). De geallieerden verzamelden 52.000 infanteristen en 16.000 ruiters onder leiding van opperbevelhebber Cumberland, de Fransen verzamelden 60.000 infanteristen en 19.000 ruiters, die onder bevel stonden van maarschalk Maurits van Saksen. De strijd concentreerde zich tussen Maastricht en Tongeren en had voor de Fransen als doel de vesting Maastricht te veroveren.¹⁵ Het *Prinsbisdom Luik* (waartoe het Land van Loon, Limburg behoorde) was in theorie neutraal en dus onschendbaar, maar in praktijk sympathiseerde de prins-bisschop met de Fransen.

De keuze voor Lafelt als locatie voor het slagveld was geen toeval: door de aanwezigheid van de heuvels en de holle wegen achter het gehucht gaf deze streek een strategisch voordeel aan de geallieerden (het Oostenrijkse, het Engelse, het Russische Rijk en de Nederlandse Republiek) waardoor ze hun troepen zonder risico konden versterken en vernieuwen wanneer nodig. De Fransen, met behulp van hun geallieerden, waaronder o.a. Ierse troepen, wonnen voorlopig de strijd en stootten door tot Maastricht.¹⁶ Het monument 'Het Ierse Kruis' te Lafelt herinnert hier nog aan. Op een plan, gemaakt in opdracht van het Franse Rijk, staan er in de buurt van het onderzoeksgebied de afkortingen 'LL' en 'O'. De afkorting 'LL' refereert naar de plaats waar de vijandelijke infanterie en cavalerie opgesteld waren. Ook was er een colonneformatie (afkorting 'O') opgesteld aan de linkerzijde van het dorpje Kesselt (Afb. 4)

Afb. 4: Plan opgesteld door de geallieerden met aanduiding van het projectgebied (rood). (Bron volledig plan: website *Praetiri Fides*)

Op de *Ferraris-kaart*, opgesteld door graaf Ferraris (1771-1778) in opdracht van de Oostenrijkse Nederlanden, is te zien dat het onderzoeksgebied in gebruik was als landbouwgrond. De Kieselweg en de Meulenweg zijn op

¹² <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/20371>

¹³ Schlusmans F. 1996: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kantons Bilzen - Maasmechelen*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 14N3, Brussel - Turnhout.

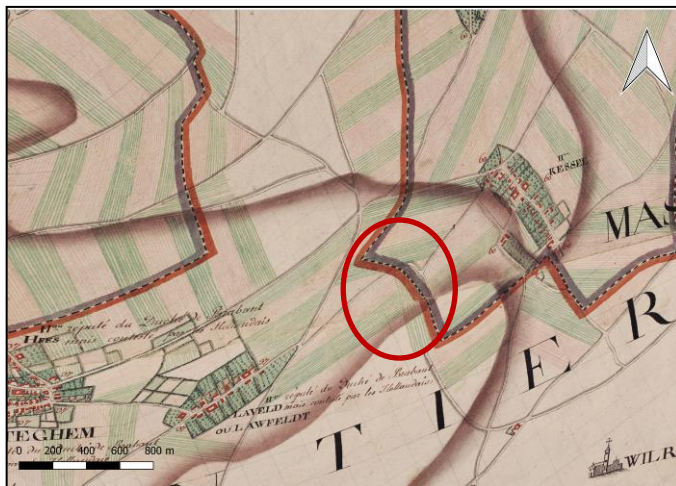
¹⁴ http://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Lafelt

¹⁵ Vanderbeken (ed.) 2011, 63.

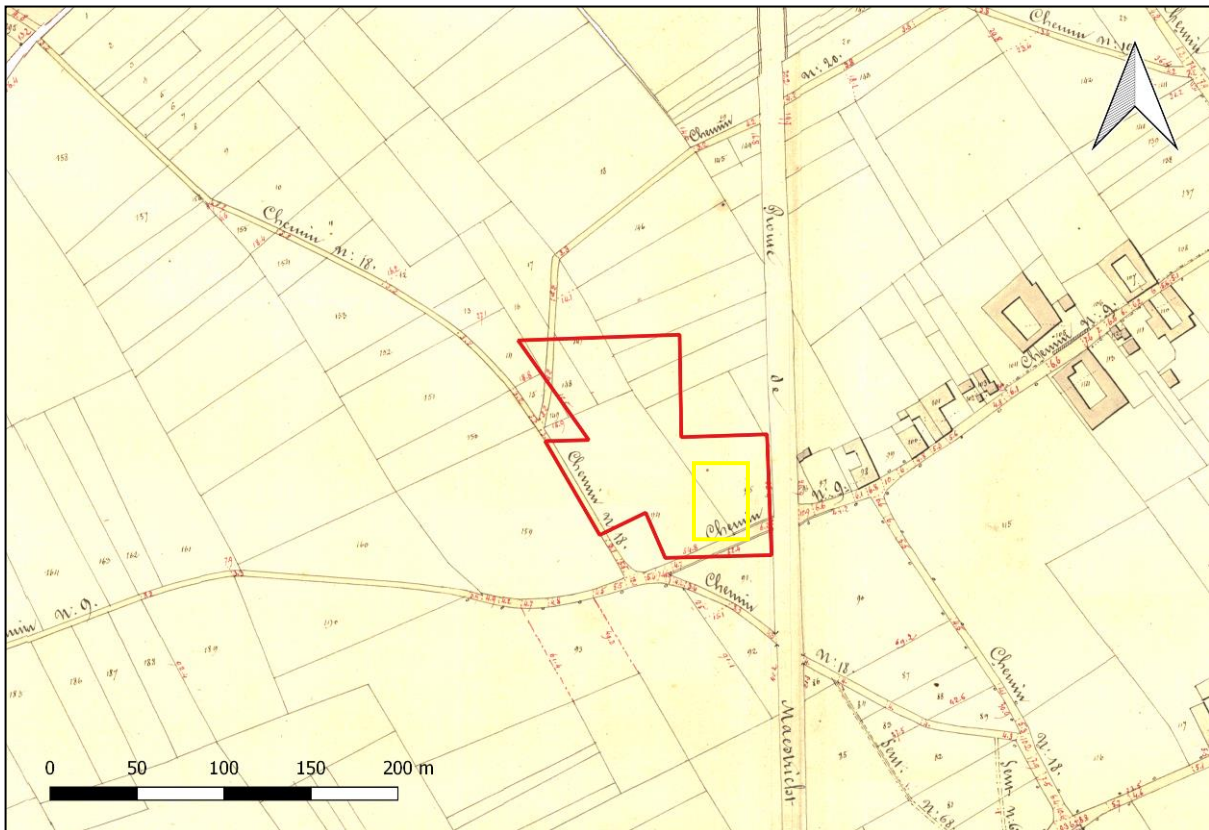
¹⁶ <http://www.riemst.be/toerisme/historisch-riemst/de-slag-van-lafelt>.

de kaart niet herkenbaar. De ruimere omgeving is aangegeven als 'Champ de Batailles du 2 Juillet 1747' (Afb. 5). Het gebied tot aan de gemeentegrens van Lafelt met Kesselt (rode stippellijn) wordt aangeduid als 'Frontière' en is het gebied waarin het tot een bloedig treffen kwam tussen de Fransen en de Oostenrijkers tijdens de *Slag van Lafelt* in 1747.

Op de *Atlas van de Buurtwegen* uit 1841 is de Kieselweg duidelijk herkenbaar (Afb.6). Er is eveneens een klein stukje van de Meulenweg herkenbaar in de vorm van weg nr. 20. Deze weg buigt echter al vroeg af in zuidzuidwestelijke richting, over de noordwestelijke hoek van het onderzoeksterrein. Weg nr. 9 loopt in het verlengde van de huidige Spouwerstraat door in westelijke richting en loopt daar over de zuidwestelijke hoek van het onderzoeksterrein. Tevens is er nog een noordwest-zuidoost lopende weg zichtbaar (weg nr. 18), vertrekkende vanuit de Kieselweg richting Hees. Deze weg zou op de westelijke grens liggen van het huidige onderzoeksterrein. Er is op deze kaart nog steeds geen bebouwing op het onderzoeksterrein zichtbaar. Op de Vandermaelenkaart is een gelijkaardige situatie zichtbaar.

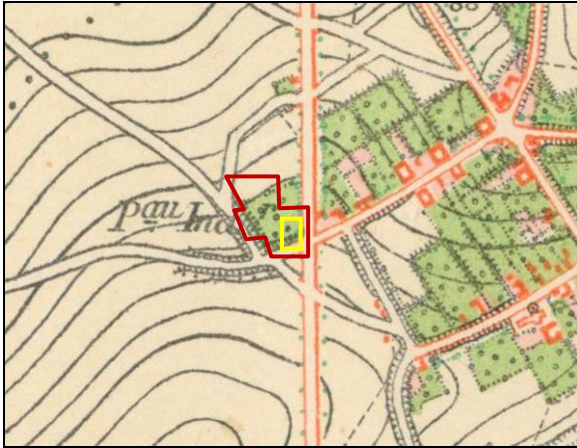
Afb. 5: Detail uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) met aanduiding met benadering van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Koninklijke Bibliotheek van België)

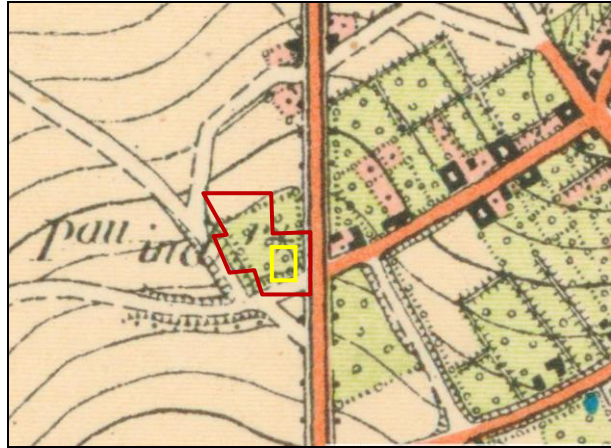
Afb.6: Detail uit de Atlas van de Buurtwegen, 1841, met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). Schaal 1:2500 (Bron: GIS Provincie Limburg).

Op de topografische kaart uit 1873 is de situatie m.b.t. de wegen onveranderd. Het grootste deel van het onderzoeksgebied staat nu als tuin aangeduid. Er is op deze kaart ook duidelijk zichtbaar dat het terrein zich op een helling bevindt, afdalend naar het noorden toe (Afb. 7). Ook op de topografische kaart van 1904 blijft de situatie onveranderd.

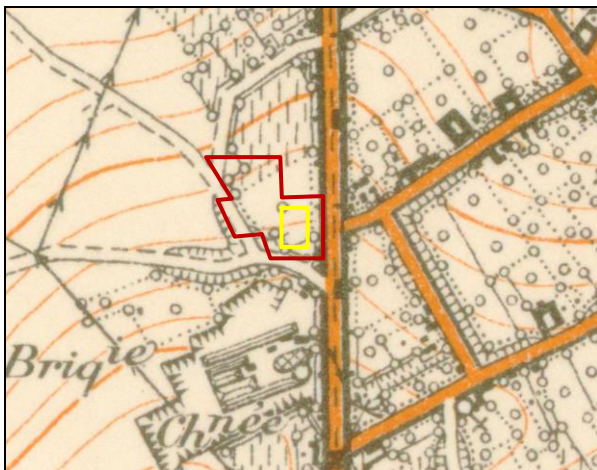

Afb. 7: Topografische kaart uit 1873 met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). (Bron: Le patrimoine cartographique de Wallonie).

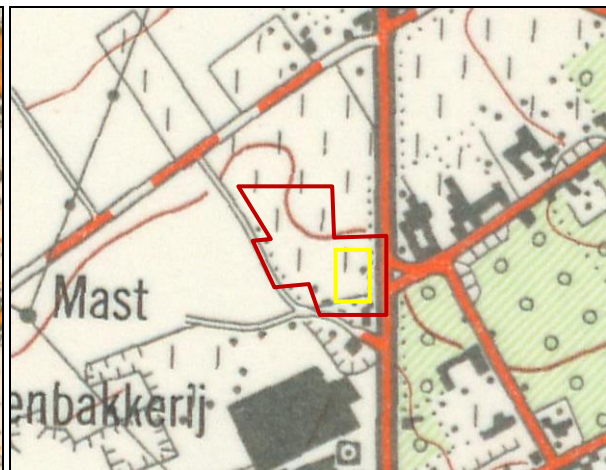

Afb. 8: Topografische kaart uit 1904 met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). (Bron: Le patrimoine cartographique de Wallonie).

Op de topografische kaart van 1939 zijn de gebouwen van de steenbakkerij zichtbaar ten zuiden van het onderzoeksterrein (Afb. 9). Dit klopt met het gegeven dat de steenfabriek uit de jaren 1920 zou dateren.¹⁷ Weg nr. 9 is onderbroken en bijgevolg verdwenen ter hoogte van het onderzoeksterrein. In de zuidoostelijke hoek is een gebouwtje zichtbaar op het terrein. Verder blijft de situatie onveranderd. Op de kaarten van 1981 (Afb. 10) is weg nr. 20 of de huidige Meulenweg rechtgetrokken richting zuidwesten. De andere wegen (weg nr. 9 en weg nr. 18 blijven (gedeeltelijk) zichtbaar. Het onderzoeksterrein is nu duidelijk in gebruik als weide en in het zuiden staan ook enkele kleine gebouwen.

Afb. 9: Topografische kaart uit 1939 met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). (Bron: Le patrimoine cartographique de Wallonie).

Afb. 10: Topografische kaart uit 1981 met aanduiding van het vooronderzoek (rood) en het opgravingsterrein (geel). (Bron: Le patrimoine cartographique de Wallonie).

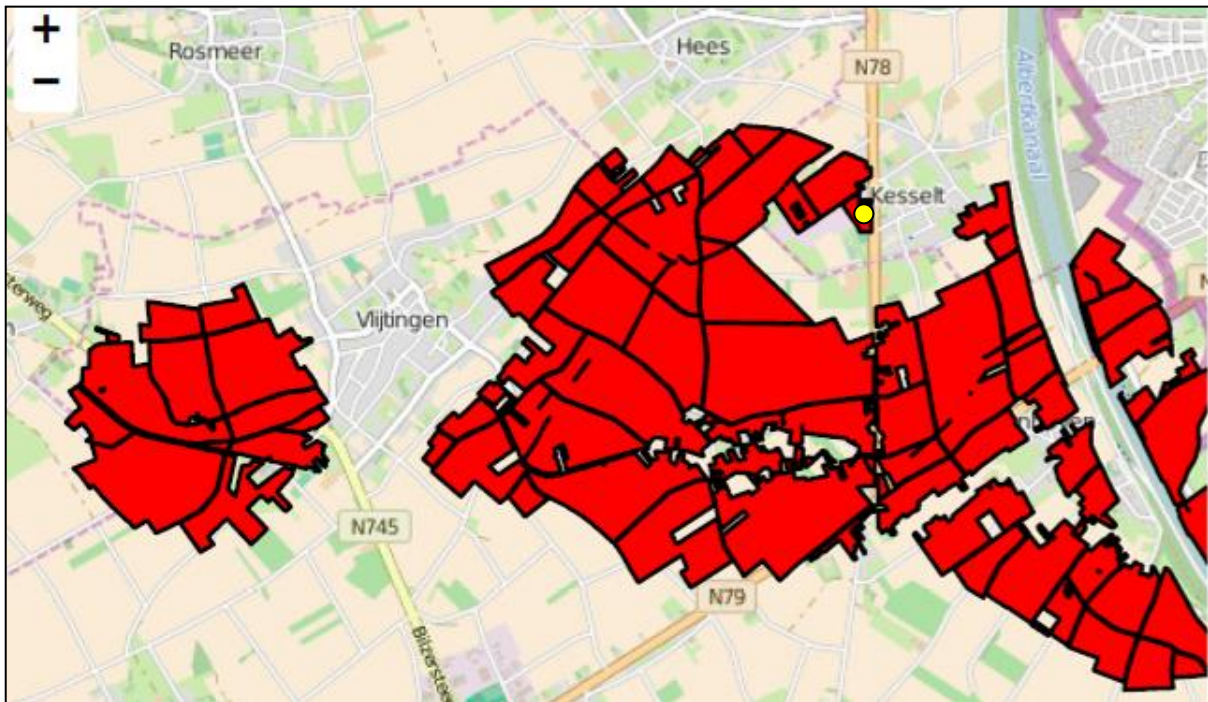
1.3 Eerder archeologisch onderzoek.

Het huidige onderzoeksterrein bevindt zich binnen het gebied van CAI locatie 209228 'Slag van Lafelt beheerszones' (Afb. 11). Er werden ten westen en ten zuiden van het onderzoeksgebied vele musketkogels

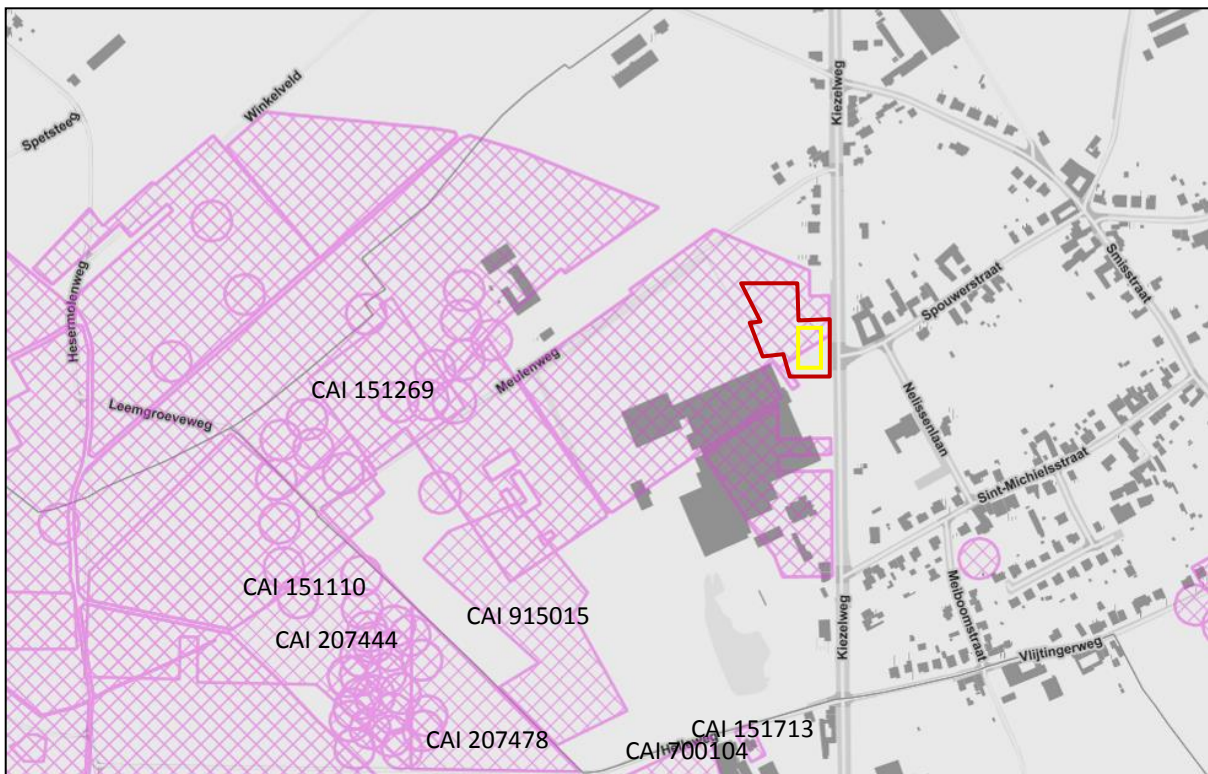
¹⁷ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/100179>

gevonden die te linken zijn aan de *Slag van Lafelt* (CAI 52850, CAI 151109 t.e.m. CAI 151114, CAI 151641 t.e.m. CAI 151644, CAI 151647 t.e.m. CAI 151650, CAI 151652, CAI 151654 t.e.m. CAI 151657, CAI 151659 t.e.m. CAI 151666). Ook leverde het onderzoeksgebied meerdere kogels uit WOII op (CAI 151112, 52850, 151641). Deze nummers liggen allen binnen CAI locatie 209228.

Afb. 11: Topografische kaart met aanduiding van CAI locatie 209228 'Slag van Lafelt beheerszones' en aanduiding van het onderzoeksgebied: (gele stip). (Bron: CAI/QGIS).

Afb. 12: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het projectgebied (rood) en de omliggende vindplaatsen (exclusief de metaaldetectie en CAI 209228) (Bron: CAI/QGIS).

Verder werden er in de omgeving van het projectgebied diverse andere detectievondsten gedaan, onder meer ter hoogte van CAI 151110 waarbij er resten van een Duitse bommenwerper Dornier 17-Z uit de *Tweede Wereldoorlog* werden aangetroffen, op ca. 650 m en verder ten westen van het projectgebied (Afb. 12).¹⁸

Net ten zuiden van de huidige leemgroeve, werd in 1970 een concentratie van Romeinse dakpannen geregistreerd (CAI 700104).¹⁹ Een werfcontrole in 2006 door ZOLAD+ op een perceel iets ten oosten van deze vondstconcentratie, bracht een kuil uit de midden IJzertijd aan het licht met een deels verbrande bodem (CAI 151713). Tijdens het najaar van 2007 en het voorjaar van 2008 voerde Aron bvba een vooronderzoek uit op ca. 400 m ten westen van het huidige onderzoeksterrein, ten noordwesten aan de Meulenweg (CAI 151269).²⁰ Dankzij de vele vondsten die dateren uit de IJzertijd en Gallo-Romeinse tijd, werd er van mei tot maart 2009 op hetzelfde terrein een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd door het toenmalige *Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed* (heden het *Agentschap Onroerend Erfgoed*) onder leiding van Geert Vynckier en Alain Vanderhoeven (CAI 915015).²¹ Dit onderzoek leverde vele sporen op, waaronder meerdere spiekers, silo's, waterputten en kuilen die van de vroege IJzertijd tot het midden van de Romeinse periode gedateerd kunnen worden. Bovendien werden er enkele grote kuilen aangetroffen die geïnterpreteerd kunnen worden als bomkuilen.²²

Eind 2012 werden enkele percelen op ca. 550 m ten zuidwesten van het huidige onderzoeksgebied onderzocht door middel van een 'Strip and Map' en een *proefsleuvenonderzoek*. Dit onderzoek, dat uitmondde in een opgraving in de zomer van 2013, leverde 163 sporen op waaronder enkele gebouwplattegronden, silo's en kuilen uit de vroege en late IJzertijd evenals twee bomkuilen uit de WO II.²³ Het overige deel van de groeve werd onderzocht via een *proefsleuvenonderzoek* eind 2013. Dit tweede onderzoek leverde o.a. twee veldoventjes, een paalkuil, een bomkuil, een onverharde weg en meerdere greppelfragmenten op. Het merendeel van de sporen kon als postmiddeleeuws tot recent gedateerd worden. Eén greppel dateerde met zekerheid in de late IJzertijd of de Romeinse periode. Voor de overige sporen kon een datering in de ijzertijd of de Romeinse periode verondersteld worden (CAI 207478 en 207444).²⁴

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek was om het aard van de sporen uit het vooronderzoek nader te bekijken. De vraagstelling van het onderzoek zal gericht zijn op het bepalen van de juiste aard en betekenis van sporen S10 en S3 en de eventueel tussenliggende sporen. De recente sporen dienen niet opgegraven te worden.

2.2 Verloop

Voorafgaandelijk aan het onderzoek werd op naam van *Joris Steegmans (ARON bvba)* een vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 19 mei afgeleverd onder het dossiernummer 2016/198. Een vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2016/198(2) en stond tevens op naam van *Joris Steegmans*.²⁵ Voor het vooronderzoek werd reeds een KLIP-aanvraag ingediend, teneinde de aanwezigheid van nutsleidingen te verifiëren.

¹⁸ <http://users.skynet.be/lostplanes.net/index.htm>

¹⁹ Lux G.V. (1970) *De overblijfselen van de Romeinen tussen Tongeren en Maastricht*, in: *Archaeologia Belgica*, 121, p. 24.

²⁰ Wesemael E. (2008) *Prospectie met ingreep in de bodem aan de Meulenweg te Kesselt (Lanaken). Onderzoek naar aanleiding van de uitbreiding van een leemgroeve. Onderzoek in opdracht van Nelissen Industries nv.* (ARON-rapport 46), Sint-Truiden.

²¹ Pauwels D., Vanderhoeven A. & Vynckier G. (2010) *Nederzettingen uit de Late IJzertijd en de Romeinse tijd te Kesselt. Romeinendag 2010*, p. 29-31.; <http://www.archeonet.be/?p=7201> (19-07-2009).

²² Vanderhoeven A. (2010) *Inheemse nederzettingen in het Tongerse villalandschap: Kesselt en Veldwezelt, Presentatie op: 16de Romeinensymposium (17 december 2010), thema: Romeinse villa-landschappen.*

²³ Celis D., Reygel P., Wesemael E. & Driesen P. (2013-2014) *Archeologisch onderzoek aan de Helleweg te Lafelt (Riemst). Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Leembank cvba* (ARON-rapport 194), Sint-Truiden.

²⁴ Celis D., Reygel P., Wesemael E. & Driesen P. (2014) *Prospectie met ingreep in de bodem te Lafelt, Meulenweg. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Leembank cvba* (ARON-rapport 199), Sint-Truiden.

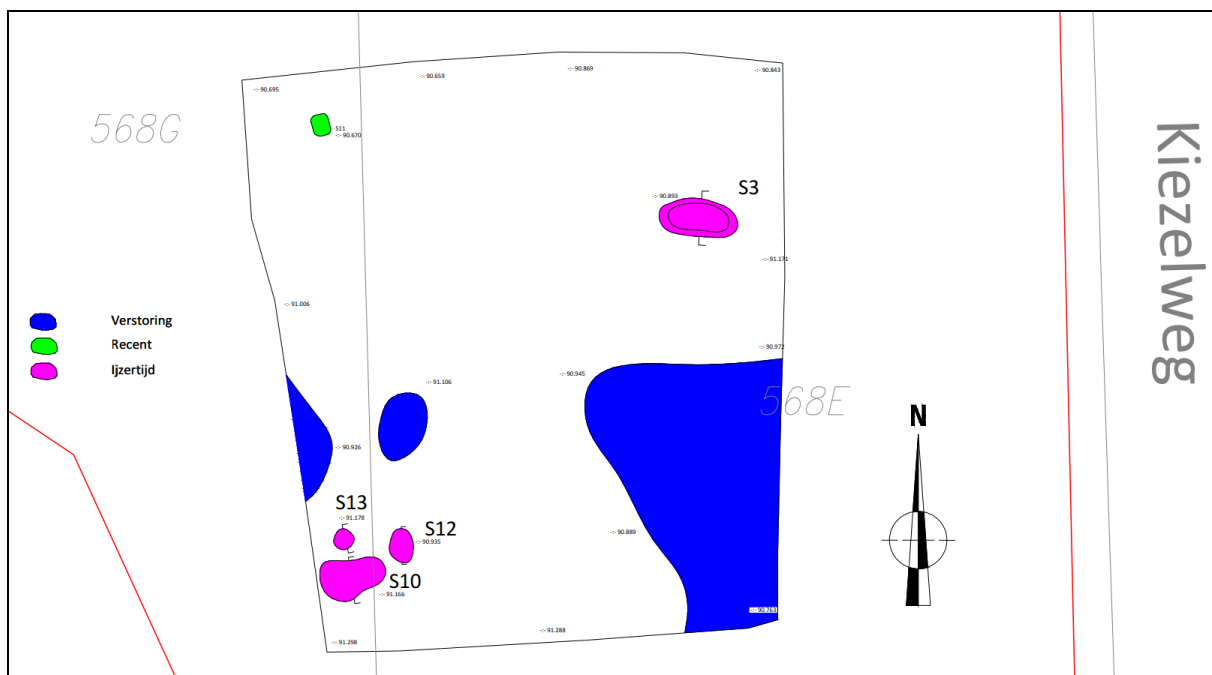
²⁵ Zie bijlage 11: Vergunning.

Het onderzoek werd door *Joris Steegmans, Patrick Reygel (ARON bvba)* en enkele interim werkkrachten uitgevoerd tussen 1 en 8 juli 2016. De kraan werd geleverd door opdrachtgever *Nelissen Steenfabrieken* zelf. *Petra Driesen* volgde het project intern op. Het onderzoeksterrein werd op 7 juli bezocht door *Paul Sino (Nelissen Steenfabrieken)*. *Ingrid Vanderhoydonck (Onroerend Erfgoed)* werd per telefoon of e-mail op de hoogte gehouden.

2.3 Methodiek

Het rechthoekige terrein van 1400m² groot werd, conform de bijzondere voorwaarden, aangelegd tussen de sleuven 2 en 5 uit het vooronderzoek (inclusief de kijkvensters). Het niveau van het vlak bevond zich op 40 tot 60cm diepte, net onder de bouwvoor en in de natuurlijke bodem.

Het terrein, de aanwezige sporen, coupes en de bodemprofielen werden manueel opgeschoond, gefotografeerd, ingemeten met behulp van een GPRS en beschreven. Bij de uitwerking van het onderzoek werden de coupes en profielen gedigitaliseerd en werd een databank opgesteld met een foto-, vondsten- en sporenlijst.²⁶ Tevens werd een gegeorefereerd overzichtsplan²⁷ (Afb. 13) opgemaakt met daarop de sleuven en locatie van de sporen.

Afb. 13: Overzichtsplan met aanduiding van sporen en verstoringen.

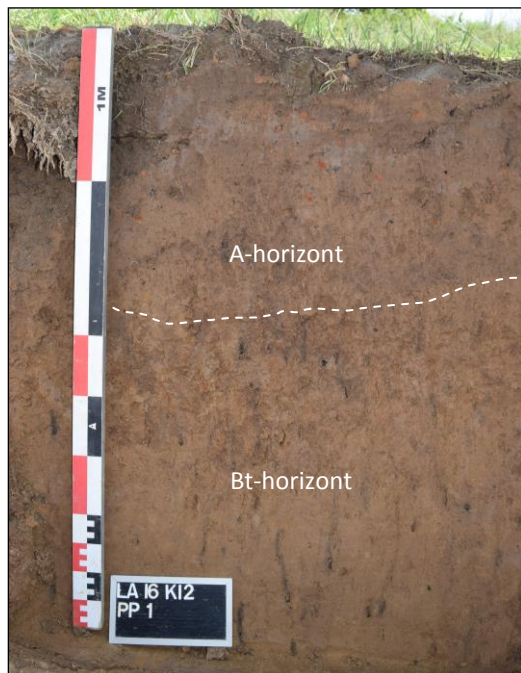
²⁶ Zie bijlages 4-6: foto-, vondsten- en sporenlijst. Voor de sporen- en vondstenlijst werd verder genummerd vanaf het laatste spoor/vondst uit het vooronderzoek.

²⁷ Zie bijlage 7 en 9: Overzichtsplan en detailplannen.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw

Zoals ook bleek uit de bodemkaart en het vooronderzoek bestond de moederbodem op het terrein uit een droge leembodem met textuur B-horizont (Bt). Het terrein, gekenmerkt door een Aba0, had inderdaad een opvallend dikke A-horizont van ca. 45-50cm. De Bt-Horizont was overal aanwezig maar toonde niet de voorspelde goed ontwikkelde polyedrische structuur. De ligging op een lichte helling en het aanwezige colluvium in het noorden wezen er ook op dat een deel van het terrein in het verleden reeds geërodeerd was. Vandaar dat de Bt-Horizont bestond uit een geelbruine leem zonder structuur die normaal gezien dieper voorkomt (Afb. 14).

Afb. 14: Proefput 3 met A- en Bt-horizont.

3.2 Gaafheid van het terrein

Zoals ook duidelijk bleek uit het vooronderzoek was de zuidoostelijke hoek van het terrein sterk verstoord door een puinlaag met veel mergel en baksteen (Afb. 15). Deze verstoring was in het terrein zichtbaar als een verzakking en kan vermoedelijk verklaard worden door de aanwezigheid van een gebouw en een 19e eeuwse weg die reeds zichtbaar is op de *Atlas van de Buurtwegen* van 1841 (Afb. 6). Uit het vooronderzoek bleek dat deze verstoring een diepte had van 1m onder het maaiveld. Eventuele archeologische sporen ter hoogte van deze verstoring zijn dus vergraven. De hevige regen tijdens de periode van de opgraving zorgde ook voor enige overlast.

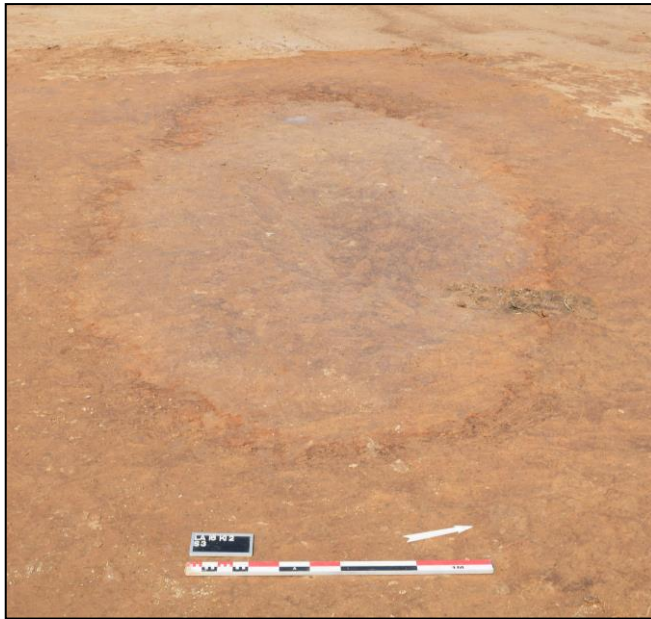

Afb. 15: Aanleg van de werkput met vooraan de verstoorde zone.

3.3 De archeologische sporen

S3 bevond zich ten noorden van de verstoorte zone aan de oostelijke zijde van de werkput en was een groot ovaal spoor van ca. 3 x 6m (Afb. 17-19). Het spoor had een witgrijze tot beige leemvulling met een rand die oranjebruin was uitgeslagen door afzetting/uitloging van ijzer en mangaan. De bijmenging bestond uit weinig spikkels houtskool en enkele fragmenten handgevormd aardewerk. Uit de coupe bleek dat het volledige spoor opgevuld was met dezelfde witgrijze tot beige vulling (S3.1) met af en toe een zone van lichtbeige leem (S3.2) gevolgd door de ijzer/mangaan afzetting (S3.3). Bij het uithalen van de vulling bleek dat de oranjebruine laag een zeer grillige vorm had, hetgeen ook op de natuurlijke oorsprong van deze laag wijst. Het spoor zelf was ca. 20cm diep.

Afb. 17: Spoor S3 met de ijzerrijke rand rondom.

Afb. 18: Spoor S3: coupe.

Afb. 19: Spoor S3 met laag S3.3.

Het oorspronkelijke spoor S10, aangetroffen tijdens het vooronderzoek, bevond zich in de zuidwestelijke hoek van de werkput net ten zuiden van een kleine verstoring. Dit spoor, met onduidelijke aflijning en onregelmatige vorm, bleek tijdens de opgraving een laag te zijn die 3 kleinere sporen afdekte: S10, S12 en S13.

S10 (Afb. 20, 21) had een vrij onregelmatige vorm van ca. 2 op 3m. In de coupe bleek het bruingrijze spoor 60cm diep te zijn en had het onderste deel van de vulling (S10.2) een iets lichtere vulling, vermoedelijk te wijten aan uitloging. Er was ook geen duidelijke aflijning tussen beide lagen. De leemlagen bevatte enkele spikkels houtskool en in de bovenste laag (S10.1) werden ook enkele fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk aangetroffen.

Afb. 20: Spoor S10.

Afb. 21: Coupe S10 met onderaan de meer uitgeloopte vulling.

S12 (Afb. 22, 23), iets ten oosten van S10 gelegen, had een meer ovale vorm van ca. 1 op 2m en had een gelijkaardige bruingrijze leemvulling als S10.1. Bovenaan bevatte de kuil nog een stukje recent glas, afkomstig van de verzakte laag die tijdens het vooronderzoek werd aangetroffen. Het spoor was 70cm diep en had een vrij onregelmatige doorsnede. Ook hier werden er fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk aangetroffen.

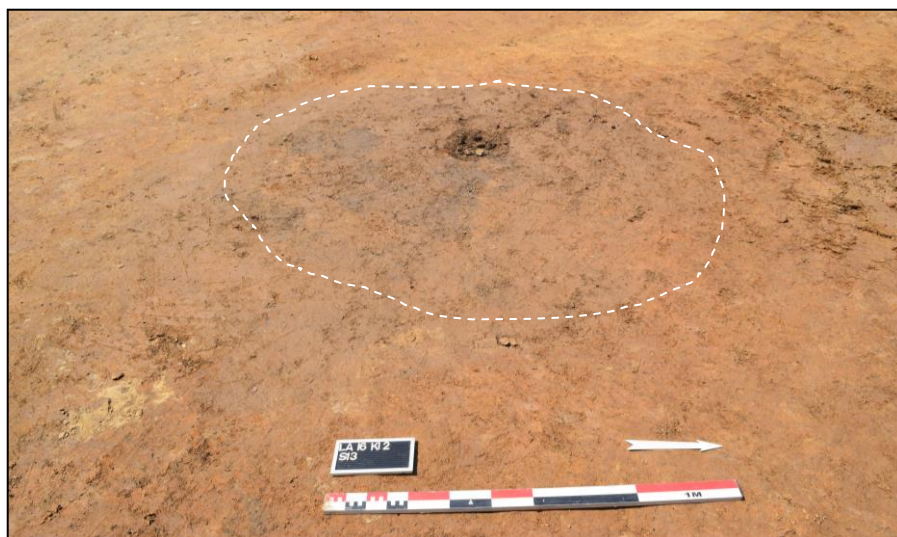

Afb. 22: Spoor S12.

Afb. 23: Coupe S12 met onregelmatige doorsnede.

S13 (Afb. 24, 25), net ten noorden van S10 gelegen had een ronde vorm van 1,5m doorsnede en een diepte van 90cm. Ook hier had het spoor een gelijkaardige bruingrijze leemvulling met spikkels houtskool, fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk. De kuil had een meer komvormige doorsnede en vrij steile wanden.

Afb. 24: Spoor S13.

Afb. 25: Coupe S13.

Geen van deze drie sporen had echter een gelijkaardige rand van ijzer- en mangaanafzetting zoals S3. De grootte van de kuilen S3, S10 en S12 in combinatie met de afwezigheid van kleinere sporen en een duidelijke textuur-B horizont, veroorzaakt door erosie, doet nog steeds vermoeden dat het bodems zijn van leemwinningskuilen. Het kleinere spoor S13 lijkt eerder een voorraadkuil geweest te zijn.

Naast de 4 sporen uit de ijzertijd werd er nog één ander spoor aangetroffen: S11, gelegen in de noordwestelijke terreinhoek. Deze donkergrijze kuil met een vierkantige vorm bevatte recente fragmentjes aardewerk, steenkool, houtskool en baksteen. Gezien de recente aard van het spoor werd het verder niet onderzocht.

3.4 De archeologische vondsten

Tijdens het vooronderzoek werden er reeds één steenbrok en 28 fragmenten reducerend gebakken handgevormd aardewerk ingezameld uit S3 (V1). Het betroffen allemaal wandfragmenten van ca. 8mm dikte en één versinterd fragmentje. De 6 grootste fragmenten vertonen ook een wandversiering van afwisselende vlakken met parallelle kamstreken (Afb. 19). Dergelijke versiering komt voor gedurende de volledige IJzertijd en voornamelijk in de midden-IJzertijd en de vroeg-Romeinse periode.²⁸

Afb. 19: V1 uit S3: handgevormd aardewerk met kamstrepen.

²⁸ Van Den Broeke P.W. (2012) *Het handgevormde aardewerk uit de ijzertijd en Romeinse tijd van Oss-Ussen*, Leiden, p. 119 en appendix 4.

De laag uit het vooronderzoek die de sporen S10, S12 en S13 afdekte bevatte, naast enkele recente vondsten, één ongeretoucheerde silexafslag, één steenbrok, één brok versinterde leem, één brok verbrande leem en 26 fragmenten handgevormd aardewerk. 3 fragmenten hadden een zwarte kleur, fijnere magering en gegladde wanden. De 23 overige fragmenten waren allen rode of zwartkleurige wandfragmenten met een dikte van ca. 15mm en een chamotte magering. Deze scherven hadden geen motief zoals de fragmenten uit S3 maar waren wel besmeten, hetgeen voorkwam gedurende de hele IJzertijd.²⁹

De sporen uit het huidige vervolgonderzoek bevatten gelijkaardige fragmenten maar in een iets grotere hoeveelheid.

S3 bevatte 25 fragmenten handgevormd aardewerk, waarvan 2 rand- en 23 wandfragmenten. De 2 randfragmenten en 7 van de wandfragmenten waren gladwandig, 8mm dik, reducerend gebakken en fijn gevormd. Enkele van de fragmenten vertoonde ook kamstreken. 8 andere wandfragmenten waren dikkere ruwwandig scherven met een chamotte magering. De 8 overige scherven waren secundair verband en niet duidelijk te determineren. Verder bevatte de kuil ook nog 10 keien en gebroken stenen die niet verbrand waren.

S10 bevatte ook 33 keien en gebroken stenen waarvan wel enkele verbrand. Een meer afgeplatte ruitvormige steen met fijne korrel diende eventueel als polijststeen. Verder bevatte de kuil enkele brokken verbrande leem, waarbij één groot stuk van 8 op 10 op 20cm met takindrucken.

Het aangetroffen handgevormd aardewerk bestond uit 67 fragmenten, waarvan 2 rand-, 2 bodem- en 63 wandfragmenten. 10 wandfragmenten waren secundair verbrand en vervormd, waardoor hun determinatie moeilijk was. Vermoedelijk ging het om besmeten aardewerk. 42 wand- en 1 bodemfragment waren ook besmeten aardewerk met een dikte van ca. 10 tot 15mm. De magering bestond uit chamotte en weinig kwarts en enkele fragmentjes waren gedeeltelijk secundair verbrand. De 14 overige fragmenten waarvan 2 rand-, 11 wand- en 1 bodemfragment, waren ca. 6mm dik, reducerend gebakken, hadden een fijnere magering en gegladde wanden. Eén van de randen was secundair verbrand maar vertoonde op de rand nog vinger en nagelindrucken.

S12 bevatte 14 keien en gebroken stenen die net als bij S10 soms verband waren. Verder werd er één klein stukje van een gepolijste bijl aangetroffen en 25 scherven handgevormd aardewerk waarvan 1 rand-, 22 wand- en 2 bodemfragmenten. Het randfragment was secundair verbrand en sterk vervormd waardoor de determinatie moeilijk was. Wel kunnen er nog enkele vingerindrucken gezien worden bovenop de rand. De 19 van de wandfragmenten en 2 bodemfragmenten hebben een ruwe afwerking met een chamotte magering. De 3 overige wandfragmenten waren gladwandig, dun, en hadden een fijne chamotte magering. Eén van deze fragmentjes vertoonde ook enkele kamstreken en een ander een spatelindruk.

Ook S13 bevatte gelijkaardige vondsten: 9 keien en gebroken stenen waarvan enkele verbrand; 9 dikwandige en met chamotte gemagerde handgevormde scherven waarvan 8 wand- en één bodemfragment; 8 gladde en dunwandige scherven waarvan 3 rand- en 5 wandfragmenten. Verder bevatte de kuil ook 4 brokjes verbrande leem.

Van de kamstreken en de besmeten afwerking weten we reeds dat ze voorkomen gedurende de volledige IJzertijd. De versiering op de rand beperkt zich tot vingerindrucken, algemeen voorkomend tot halverwege de late-IJzertijd, en één randfragmentje met een spatelindruk. Deze laatste techniek is echter meer specifiek voor de late-IJzertijd. De randvormen waren allen van het type Van Den Broeke A1.1 dewelke een algemene ijzertijd datering krijgen.³⁰ Bij de wandscherven waren er 2 aanwezig die een duidelijke knik in het profiel weergaven: één vrij scherpe knik en één meer gebogen in een S-profiel. Gezien de kleine fragmenten en de diverse vormen waartoe deze kunnen behoren kon niet achterhaald worden om welke type pot het eventueel ging.

De datering blijft dus zeer algemeen: IJzertijd, eventueel late-ijzertijd gezien de aanwezigheid van een randje met spatelindruk.

²⁹ Van Den Broeke P.W. (2012) 119.

³⁰ Van Den Broeke P.W. (2012) 107-108.

Conclusie en aanbevelingen

Tussen 1 en 8 juni 2016 werd naar aanleiding van een prospectie met ingreep in de bodem, in het kader van een nieuwbouw tussen de Kiezelweg en de Meulenweg te Lanaken, een archeologische opgraving uitgevoerd. Hierbij werd een oppervlakte van 1400m² onderzocht door het terrein over de volledige oppervlakte af te graven tot net onder de bouwvoor. Dit onderzoek dat door ARON bvba in opdracht van *Nelissen Steenfabrieken* uitgevoerd werd, leverde in totaal 5 sporen op waarvan 1 recent en 4 ijzertijdsporen.

Voor de opgraving werd maar één specifieke onderzoeksvraag gesteld:

- **Wat is de juiste aard en betekenis van sporen S10 en S3 en de eventueel tussenliggende sporen.**

Tijdens het vervolgonderzoek werden opnieuw sporen S3 en S10 aangetroffen. S10 uit het vooronderzoek bleek echter een afdekking te zijn van 3 kleinere sporen: S10, S12 en S13. Spoor S11 bleek een recent spoor en wordt hier verder niet besproken.

S3, S10, S12 en S13 waren allen ijzertijdsporen. S3 was een groot ovaal spoor van ca. 3 x 6m en 20cm diepte. Het spoor had een witgrijze tot beige leemvulling met een rand die oranjebruin was uitgeslagen door afzetting/uitloging van ijzer en mangaan. De bijmenging bestond uit weinig spikkels houtskool en enkele fragmenten handgevormd aardewerk.

S10 had een vrij onregelmatige vorm en doorsnede en mat 2 op 3m. In de 60cm diepe coupe had het onderste deel van de vulling (S10.2) een iets lichtere vulling, vermoedelijk te wijten aan uitloging. Er was ook geen duidelijke aflijning tussen beide lagen. De leemlagen bevatte enkele spikkels houtskool en in de bovenste laag (S10.1) werden ook enkele fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk aangetroffen.

S12 had een meer ovale vorm van ca. 1 op 2m en had een gelijkaardige bruingrijze leemvulling als S10.1. Bovenaan bevatte de kuil nog een stukje recent glas, afkomstig van de verzakte laag die tijdens het vooronderzoek werd aangetroffen. Het spoor was 70cm diep en had een vrij onregelmatige doorsnede. Ook hier werden er fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk aangetroffen.

S13 had een ronde vorm van 1,5m doorsnede en een diepte van 90cm. Ook hier had het spoor een gelijkaardige bruingrijze leemvulling met spikkels houtskool, fragmenten verbande steen en handgevormd aardewerk. De kuil had een meer komvormige doorsnede en vrij steile wanden.

De sporen behoren vermoedelijk tot éénzelfde structuur/erf maar het is moeilijk om na te gaan of ze ook specifiek tot dezelfde occupatieperiode behoren. De afwezigheid van meerdere sporen laat ons dit niet duidelijk bevestigen en kunnen we ook geen uitspraak doen over de aard en omvang van de occupatie.

De afwezige kleinere sporen en de aanwezigheid van colluvium meer noordelijk deed ons in het vooronderzoek al besluiten dat een deel van de site weggeërodeerd was. Hierdoor kunnen we besluiten dat de aangetroffen kuilen oorspronkelijk een stuk groter en dieper waren. S3, S10 en S12 zijn vermoedelijk dan ook bodems van leemwinningskuilen gezien hun afmetingen. Het kleinere spoor S13 lijkt eerder een (voorraad)kuil geweest te zijn. Deze hoorden vermoedelijk allen bij een erf of nederzetting waarvan de greppels of paalkuilen niet meer zichtbaar zijn.

De aanwezigheid van handgevormd aardewerk met besmeten- en kamstreepversiering in combinatie met vingerindrukken op de rand doet ons de sporen in de IJzertijd dateren. Gezien de vingerindrukken, kamstreken en het besmijten van de wanden een kenmerk is voor de volledige ijzertijdperiode kunnen we hier geen specifiekere datering geven. Eén klein randfragmentje met een spatelindruk kan wel meer richting late-ijzertijd wijzen.

Bijlages:

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Tijdstabel

Bijlage 4: Sporenlijst

Bijlage 5: Vondstenlijst

Bijlage 6: Fotolijst

Bijlage 7: Overzichtsplan

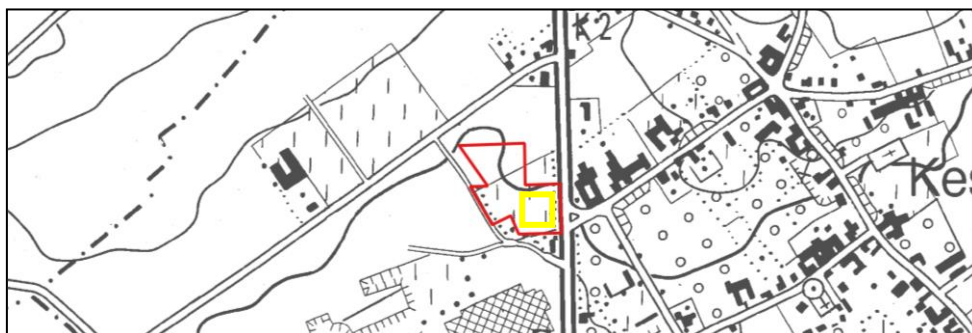
Bijlage 8: Ontwerpplan

Bijlage 9: Detailplannen

Bijlage 10: Profielen en coupes

Bijlage 11: Vergunning

Projectcode:	LA-16-KI2
Vindplaatsnaam	Lanaken, Kiezelweg
Opdrachtgever:	Nelissen Steenfabrieken Kiezelweg 460, 3620 Kesselt-Lanaken
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	ARON bvba
Vergunninghouder:	Joris Steegmans
Dossiernummer vergunning:	2016/198 en 2016/198 (2)
Begin vergunning:	18 mei 2016
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Archeologische opgraving
Begindatum onderzoek:	1 juni 2016
Einddatum onderzoek:	8 juni 2016
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Lanaken
Deelgemeente:	Veldwezelt
Adres:	Kiezelweg - Meulenweg
Kadastrale gegevens:	Lanaken Afdeling 5, sectie C, percelen 568e, 568g, 574b
Coördinaten:	X: 238451 Y: 170672
Totale oppervlakte / Te onderzoeken / Onderzochte oppervlakte	Ca. 1400m ²
Bodem:	Aba0 en Aba1
Archeologisch depot:	Nelissen Steenfabrieken Kiezelweg 460, 3620 Kesselt-Lanaken

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied(geel) (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Lanaken, Kiezelweg
Omschrijving van de archeologische verwachtingen: CAI Locatie 209228 (Slag van Lafelt beheerszones) is gelegen op het terrein. Andere CAI locaties in de buurt zijn o.a. bekend ten noorden en noordwesten van de Meulenweg, waaronder o.a. CAI locatie 52795, CAI Locatie 52852 (metaalvondsten, Nieuwe Tijd). Ter hoogte van de uitbreiding van groeve Nelissen werden o.a. een 5-tal paalkuilen en handgevormde scherven aangetroffen	uit de ijzertijd of vroeg-romeinse periode, o.a. kuilen, metaalvondsten e.a. uit de Romeinse periode (CAI locatie 151269) en greppels uit de Middeleeuwen. Ter hoogte van CAI Locatie 915015 ter hoogte van Groeve Nelissen werden nog resten van een Romeinse nederzetting en waterputten uit de Romeinse tijd, nederzettingsresten en een spieker uit de metaaltijden en prehistorische vondsten (Paleolithicum) vermeld.
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied: -Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding? -Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? -Zijn er tekenen van erosie/colluvium? -In hoeverre is de bodemopbouw intact? -Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. -Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? -Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? -Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? -Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? -Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie? -Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?	-Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? -Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen? -Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen? -Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)? -Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? -Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? -Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
Geplande werkzaamheden:	Op het terrein zal een nieuwbouw gerealiseerd worden
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
Ijzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

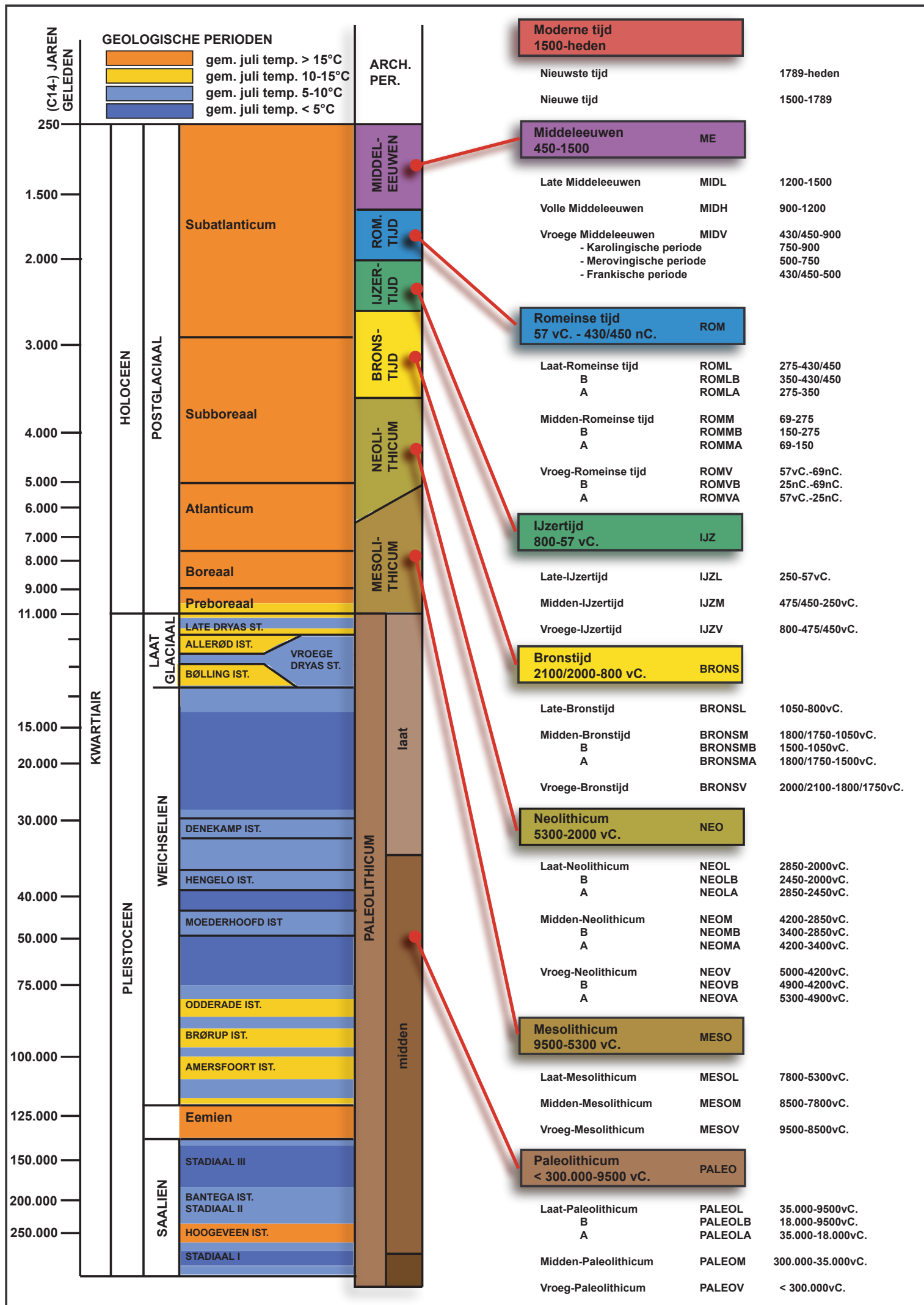
Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

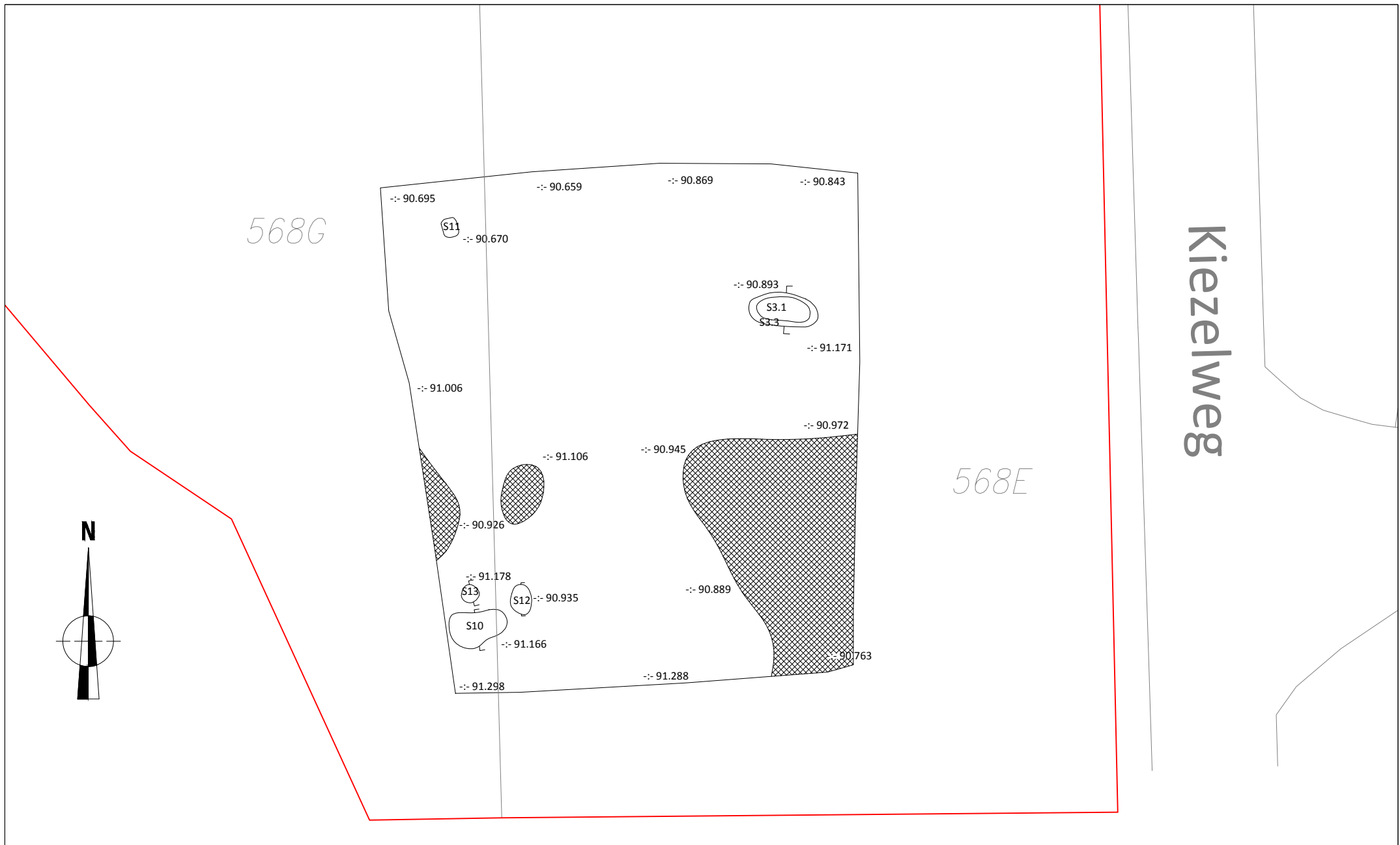
Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties
3	0	1	1	WAAR	Kuil	Kuil reeds aangetroffen tijdens vooronderzoek. Mogelijk leemwinningskuil	Ovaal	3 x 6 x 0,2m	/	/	O-W	IJZ	IJZ	In moe
3	1	1	1	WAAR	Laag	Vulling kuil S3	/	/	WI GR, BEI, VL OR BR	Le + Sp Hk (w), HA AW (v), St (w)	/	/	/	/
3	2	1	1	WAAR	Laag	Lichtgekleurde vulling S3	/	/	BEIGE	Le	/	/	/	/
3	3	1	1	WAAR	Laag	Natuurlijke laag: afzetting van ijzer en mangaan	/	/	BEI VL ORBR, OR, BR	Le + Fe, Mng (v)	/	/	/	/
10	0	1	1	WAAR	Kuil	Kuil, mogelijk leemwinningskuil.	Onregelmatig	2 x 3 x 0,6m	/	/	/	IJZ	IJZ	In moe
10	1	1	1	WAAR	Laag	Laag S10	/	/	BRGR VL DOBR	Le + Sp Hk (w), HA AW (v)	/	/	/	/
10	2	1	1	WAAR	Laag	Laag S10	/	/	BRGR VL LIGR	Le + Sp Hk (w)	/	/	/	/
11	1	1	1	ONWAAR	Kuil	Recente kuil	Afgerond vierkant	1,5m ²	DOGR, GR, BEIBR gevl.	Le + Sk (w), Hk (w), Rec. AW	/	REC	REC	In moe
12	1	1	1	WAAR	Kuil	Kuil, mogelijk leemwinningskuil.	Ovaal	2 x 1 x 0,7m	BRGR VL DOBR	Le + Sp Hk (w), HA AW (v)	N-Z	IJZ	IJZ	In moe
13	1	1	1	WAAR	Kuil	Kuil, mogelijk voorraadkuil	Rond	1,1m diam. X 0,9m	BRGR VL DOBR	Le + Sp Hk (w), HA AW (v)	/	IJZ	IJZ	In moe

Vondstnr	Monster	WP	Vlak	Spoornr	Laag	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	R	W	B	F	MAI	Versiering	Opmerkingen
8	ONWAAR	1	1	3	1	IJZ	ST	/	/	0	0	0	10	10	/	Keien en gebroken stenen
8	ONWAAR	1	1	3	1	IJZ	AW	HA	/	2	7	0	0	8	/	Gladwandig, dun, reducerend gebakken, fijne magering, enkele fragmenten met kamstreken
8	ONWAAR	1	1	3	1	IJZ	AW	HA	/	0	8	0	0	8	/	Ruwwandig, oxiderend gebakken, chamotte magering
8	ONWAAR	1	1	3	1	IJZ	AW	HA	/	0	8	0	0	8	/	Secundair verbrand
9	ONWAAR	1	1	13	1	IJZ	ST	/	/	0	0	0	9	9	/	Keien en gebroken stenen. Enkele verbrand en kwarts
9	ONWAAR	1	1	13	1	IJZ	AW	HA	/	0	8	1	0	9	Besmeten	Chamotte magering, oxiderend gebakken, dikke wand
9	ONWAAR	1	1	13	1	IJZ	AW	HA	/	3	5	0	0	8	/	Dun, gladwandig
9	ONWAAR	1	1	13	1	IJZ	TC	LE	/	0	0	0	4	4	/	Verbrande leem
10	ONWAAR	1	1	10	1	IJZ	ST	/	/	0	0	0	33	33	/	Keien en gebroken stenen. Enkele verbrand en kwarts. Mogelijk ook een polijststeen
10	ONWAAR	1	1	10	1	IJZ	TC	LE	/	0	0	0	5	5	/	Verbrande leem, waarbij één groot stuk van 8 x 10 x 20cm met takindrukken
10	ONWAAR	1	1	10	1	IJZ	AW	HA	/	0	10	0	0	10	/	Secundair verbrand, vermoedelijk besmeten
10	ONWAAR	1	1	10	1	IJZ	AW	HA	/	0	42	1	0	43	Besmeten	Chamotte en weinig kwarts magering, dikke wand. Soms deels Secundair verbrand
10	ONWAAR	1	1	10	1	IJZ	AW	HA	/	2	11	1	0	13	/	Dun, gladwandig. Secundair verbrande rand met vingerindrukken.
11	WAAR	1	1	3	3	INDET	ORG	/	/	0	0	0	0	1	/	Monster: ijzerrijke bodem
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	FE	Kanonskogel	0	0	0	1	1	/	MD.vondst in bouwvoor: kleine kanonskogel: 5cm diameter
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Knoop	0	0	0	1	1	/	Militaire knoop F. Van Malderen. Met paardenhoofd.
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Munt	0	0	0	5	5	/	Belgische munten, post 1945
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Munt	0	0	0	4	4	/	Onleesbare munten, post middeleeuws
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	PB	Musketkogel	0	0	0	2	2	/	Onleesbare munten, post middeleeuws
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	PB	Loodje	0	0	0	2	2	/	Onleesbaar
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Riemonderdeel	0	0	0	1	1	/	Fragment leren riem met ring. Vermoedelijk militair.
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Onbekend	0	0	0	1	1	/	Onbekend object met schroefdraad
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Beslag	0	0	0	3	3	/	/
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Onbekend	0	0	0	1	1	/	Koperen plat staafje
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Ring	0	0	0	1	1	/	Koperen plat staafje
12	ONWAAR	1	0	0	0	POSTROM	MET	CU	Gesp	0	0	0	2	2	/	Brede en smalle gesp
13	ONWAAR	1	1	12	1	IJZ	ST	/	/	0	0	0	14	14	/	Keien en gebroken stenen. Enkele verbrand en kwarts.
13	ONWAAR	1	1	12	1	IJZ	ST	/	/	0	0	0	1	1	/	Fragment gepolijste bijl
13	ONWAAR	1	1	12	1	IJZ	AW	HA	/	1	0	0	0	1	/	Secundair verbrand randfragment (sterk vervorm), dik, vingerindrukken
13	ONWAAR	1	1	12	1	IJZ	AW	HA	/	0	19	2	0	21	/	Ruw, chamotte magering
13	ONWAAR	1	1	12	1	IJZ	AW	HA	/	0	3	0	0	3	/	Glad, dun, chamotte magering. Eén fragment met enkele kamstreken

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
519	Werkfoto	1	/	Aanleg werkput	ZW	/
520	Werkfoto	1	/	Kijkvenster uit vooronderzoek	O	/
521	Werkfoto	1	/	Kijkvenster uit vooronderzoek	ZO	/
522	Werkfoto	1	/	Aanleg werkput	W	/
523	Werkfoto	1	/	Aanleg werkput	ZW	/
524	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	ZO	/
525	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	Z	/
526	Overzicht	1	/	verstoring in ZO-hoek	ZO	/
527	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	NO	/
528	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	ZW	/
529	Overzicht	1	/	Terrein met verstoring	Z	/
530	Werkfoto	1	/	Aanleg werkput	ZO	/
531	Overzicht	1	/	Zuidelijk deel werkput met regen	Z	/
532	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	Z	/
533	Werkfoto	1	/	Terrein tijdens regen	Z	/
534	Overzicht	1	/	Werkput	Z	/
535	Overzicht	1	/	Werkput met verstoring	Z	/
536	Werkfoto	1	/	Aanleg werkput	ZO	/
537	Detail	1	11	Spoor S11	Z	/
538	Detail	1	11	Spoor S11	Z	/
539	Detail	1	11	Spoor S11	Z	/
540	Detail	1	3	Spoor S3	Z	/
541	Detail	1	3	Spoor S3	Z	/
542	Detail	1	3	Spoor S3	Z	/
543	Detail	1	3	Spoor S3	Z	/
544	Overzicht	1	/	Terrein	NO	/
545	Overzicht	1	/	Terrein	NO	/
546	Overzicht	1	/	Terrein	NO	/
547	Coupe	1	3	Coupe S3	O	/
548	Coupe	1	3	Coupe S3	O	/
549	Coupe	1	3	Coupe S3	O	/
550	Coupe	1	3	Coupe S3	O	/
551	Detail	1	10	Spoor S10	ZO	/
552	Detail	1	10	Spoor S10	ZO	/
553	Detail	1	10	Spoor S10	ZO	/
554	Detail	1	12	Spoor S12	O	/
555	Detail	1	12	Spoor S12	O	/
556	Detail	1	12	Spoor S12	O	/
557	Detail	1	13	Spoor S13	O	/
558	Detail	1	13	Spoor S13	O	/
559	Detail	1	13	Spoor S13	O	/
560	Coupe	1	12	Coupe S12	O	/
561	Coupe	1	12	Coupe S12	O	/
562	Coupe	1	12	Coupe S12	O	/
563	Detail	1	13	Onvolledige coupe S13	O	/
564	Detail	1	13	Onvolledige coupe S13	O	/
565	Detail	1	13	Onvolledige coupe S13	O	/
566	Coupe	1	13	Coupe S13	O	/
567	Coupe	1	13	Coupe S13	O	/
568	Coupe	1	13	Coupe S13	O	/
569	Coupe	1	13	Coupe S13	O	/
570	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
571	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
572	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
573	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
574	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
575	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
576	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
577	Coupe	1	10	Coupe S10	O	/
578	Coupe	1	3	Coupe S3, laag S3.3	O	/
579	Coupe	1	3	Coupe S3, laag S3.3	O	/
580	Coupe	1	3	Coupe S3, laag S3.3	O	/

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
581	Overzicht	1	/	Terrein	Z	/
582	Overzicht	1	/	Terrein	Z	/
583	Profiel	1	/	profiel 1	W	/
584	Profiel	1	/	profiel 1	W	/
585	Profiel	1	/	profiel 1	W	/
586	Profiel	1	/	profiel 1	W	/
587	Werkfoto	1	/	Uitgraven coupe S3	NO	/

	LA-16-KI		Onderwerp	Datum	Legende				
	Detailplan			Maart 2016					
Schaal		1 : 400		0 20 m					
Lanaken - Kiezelweg									

Legende

OORSPRONKELIJK BEDRIJFSTERREIN = ± 46622 m²

GRUP- ZONE VOOR VERWERFING VAN DELFSTOFFEN = ± 22351 m²

OPPERVLAKTEDELSTOFFENZONE 'LEEM IN ZUID-LIMBURG'

PROJECTGEBIED OP KORTE TERMIJN = 8227 m²

WOONZONE MET LANDELIJK KARAKTER = 2218 m²

INDUSTRIEEL GERELATEERDE OPEN BUITENRUIMTE

TUDELLIKE VERHARDING = 2226 m²

VERHARDING IN ASFALT = ± 4328 m²

BESTAANDE VERHARDING OP TE BREKEN = ± 3214 m²

(= BESTAANDE OPSLAGRUIMTE)

BESTAANDE VERHARDING IN BETON = ± 33366 m²

BESTAANDE VERHARDING IN ASFALT = ± 6954 m²

PARKING IN GRASDALLEN = 118 m²

BEPLANTING

HAGEN

GROENAANLEG = ± 4977 m²

NIUW BUFFER- / INFILTRATIEBEKKEN = ± 1791 m²

BESTAANDE WADI MET POMPINSTALLATIE DIE WATEROVERSCH OVERPOMPT NAAR HET NIUW BUFFER- / INFILTRATIEBEKKE

* Planindeling naar analogie met planologisch attest

Planindeling naar analogie met planologisch attest

Legende

- OORSPRONKELIJK BEDRIJFSTERREIN = ± 46622 m²
- GRUP- ZONE VOOR VERWERFING VAN DELFSTOFFEN = ± 22351 m²
- OPPERVLAKTEDELSTOFFENZONE 'LEEM IN ZUID-LIMBURG'
- PROJECTGEBIED OP KORTE TERMIJN = 8227 m²
- WOONZONE MET LANDELIJK KARAKTER = 2218 m²
- INDUSTRIEEL GERELATEERDE OPEN BUITENRUIMTE
- TUDELLIKE VERHARDING = 2226 m²
- VERHARDING IN ASFALT = ± 4328 m²
- BESTAANDE VERHARDING OP TE BREKEN = ± 3214 m² (= BESTAANDE OPSLAGRUIMTE)
- BESTAANDE VERHARDING IN BETON = ± 33366 m²
- BESTAANDE VERHARDING IN ASFALT = ± 6954 m²
- PARKING IN GRASDALLEN = 118 m²
- BEPLANTING
- HAGEN
- GROENAANLEG = ± 4977 m²
- NIUW BUFFER- / INFILTRATIEBEKKEN = ± 1791 m²
- BESTAANDE WADI MET POMPINSTALLATIE DIE WATEROVERSCH OVERPOMPT NAAR HET NIUW BUFFER- / INFILTRATIEBEKKE

* Planindeling naar analogie met planologisch attest

NIEUWE TOESTAND

Inplantingsplan - 1/250

LEIDINGEN RIOLERING

afvoer regenwater in grond

afvoer regenwater aan plafond

afvoer vuil water in grond

afvoer vuil water aan plafond

afvoer fecaliën in grond

afvoer fecaliën aan plafond

WADTDOOS

LEGEND NIVEAUS

+0.00

Bestaande niveau

+0.00

Nieuw niveau

provincie

Limburg

gemeente

Lanaken 3620

ligging

Kiezelweg 460

ontwerp

NIEUWBOW SHOWROOM - KANTOORGEBOUW MET OMGEVINGSANLEG

opdrachtgever

STEENFABRIEKEN NELISSEN NV

Kiezelweg 460, 3620 Lanaken

architecten

architectengroep PSK

Guido Ieven
Hervette Paulissen
Jeroen-Claes Baelvoet
Hugo Valiers

Tienasternweg 112
3600 Sint-Truiden
tel. 011 69 38 00
fax 011 69 38 07
architecten@psk.be

plan

NIEUWE TOESTAND + RIOLERING
INPLANTINGSPLAN - OMGEVINGSPLAN
LIGGINGSPLAN - SITUATIEPLAN

schaal

1:250 - 1:500

1:2500

getekend

BA

30-10-2014

FL

AANVRAAG

STEDENBOUWKUNDE VERGUNNING

dossier nr.

12.15

blad nr.

02

index

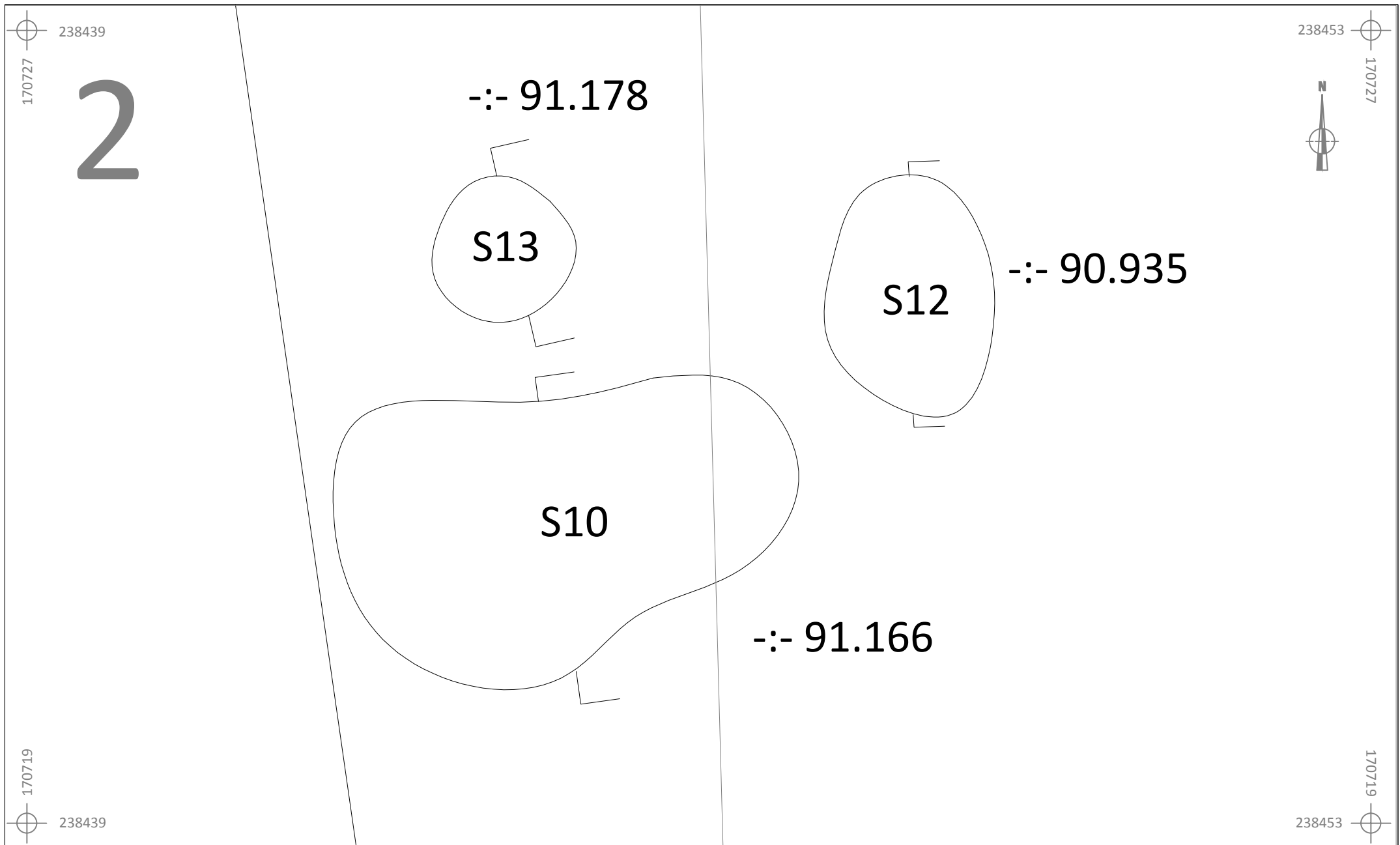
Ligingsplan

Situatieplan - 1/2500

5DE AFD. VELTWEZELT SECTIE C

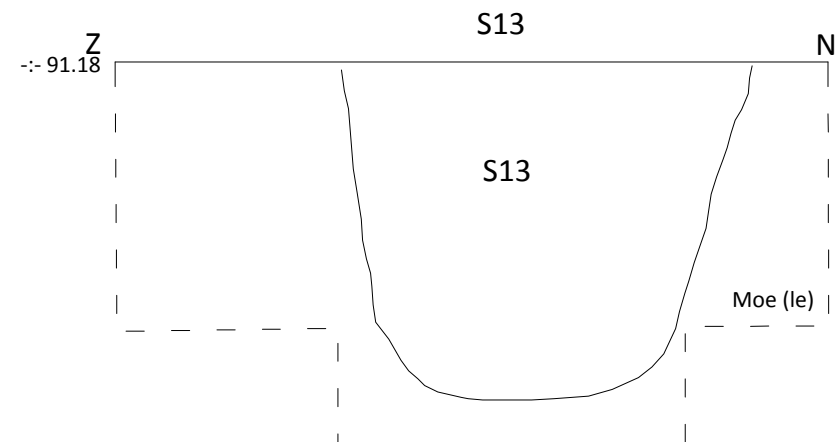
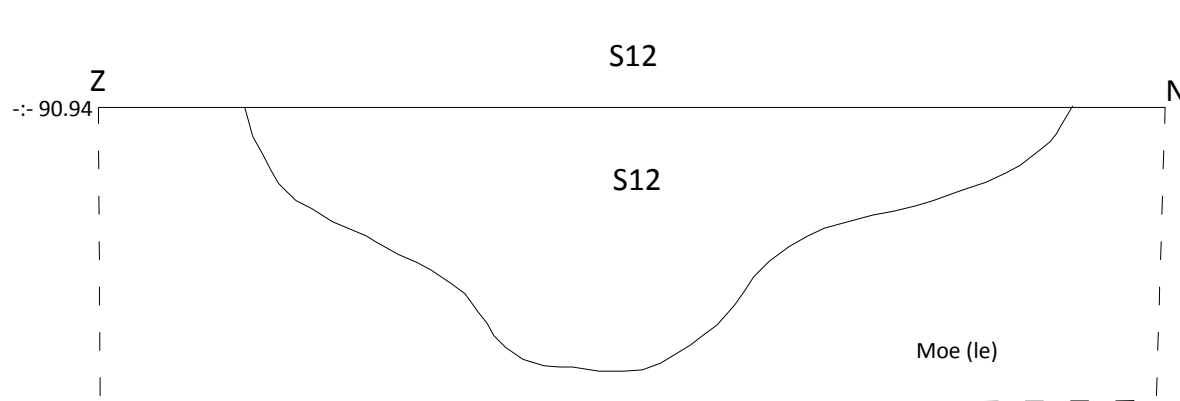
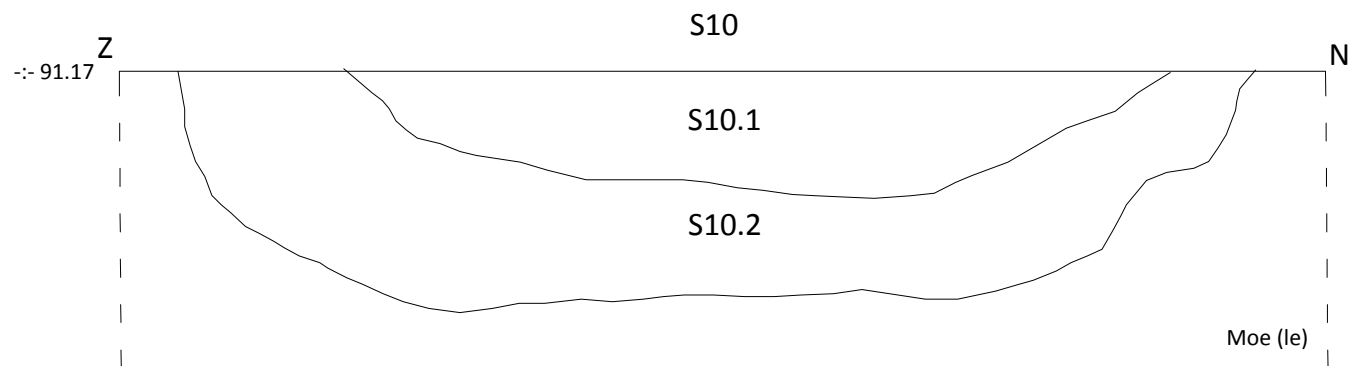
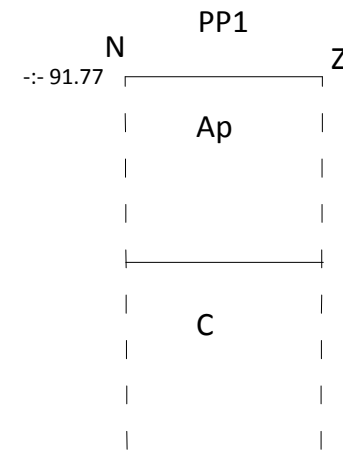
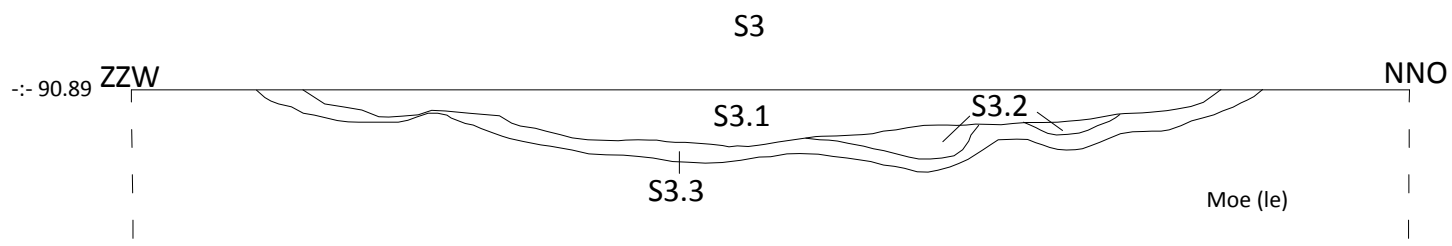
nr. 568e, 568g, 568h, 574d

	Onderwerp		Datum		Legende	
	Detailplan		Juni 2016		<div> Spoorcontouren Perceelgrens </div>	
Lanaken - Kiezelweg	Schaal		0 2,5 m		<div> S1 Spoornummer -:- 90.508 Coupehaken </div>	
	1 : 50				<div> Absolute hoogte (in m TAW) </div>	

LA-16-KI2

Onderwerp

Coupes en proefput

Datum

Juni 2016

Schaal

1 : 20

0

1 m

Legende

S1

Spoorcontouren

Spoornummer

Couperand

Moe (le)

-:- 90.508

Moederbodem (leem)

Absolute hoogte
(in m TAW)

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse Overheid
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 Brussel
T 02 553 16 50
www.onroenderfgoed.be

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Dhr. Joris STEEGMANS
t.a.v. Dhr. Daan CELIS
Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2016/198

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

datum

19 MEI 2016

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving** in de gemeente Lanaken met adres Kiezelweg-Meulenweg, kadastraal gekend als afdeling 5, sectie C, percelen 568E, 568G en 574B, van 18 mei 2016 tot einde werken.

Geachte heer,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 20 april 2016.

BESLISSING

Een **vergunning** tot het uitvoeren van de vermelde archeologische opgraving wordt verleend aan **STEEGMANS Joris** voor bovenvermelde aanvraag.

MOTIVATIE

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de VCOE wenst in te winnen.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming

Vlaanderen
is erfgoed

van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake opgraven van landelijke sites in leembodems.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door nieuwbouw.

Gezien het voorgestelde personeelsplan, waarbij minstens **2** archeologen permanent worden ingezet, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn, zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via *ARON RAPPORT* tegen 15 werkdagen na einde veldwerk voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

Gelet op het gegeven dat de aanvraag van de stedenbouwkundige / verkavelingsvergunning werd ingediend op **23 november 2015**, vormt dit geen weigeringsgrond voor deze vergunning, conform artikel 13.3.13 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

De stedenbouwkundige / verkavelingsvergunning werd toegekend op **06 april 2016**, wat een rechtsgrond biedt voor de uitvoerbaarheid van deze vergunning.

De vergunning wordt verleend mits in acht name van art. 15 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, **dat stelt dat de vergunninghouder die rechtstreeks voor deze opgraving verantwoordelijk is deze ook daadwerkelijk op het terrein leidt**,

en mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

(Zie minimumnormen hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen, artikels 2, 3 en 4)

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de prospectievergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen, hebben de **bijzondere voorwaarden voorrang**.

Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet maar vormen ze **bijkomende vereisten**.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genooddaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan de opdrachtgever en aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen. Beslissingen hierover worden schriftelijk bevestigd door het agentschap Onroerend Erfgoed via brief of in een goedgekeurd werkverslag en verantwoord in het rapport.

Contactgegevens agentschap Onroerend Erfgoed Limburg

Contactpersoon:	Ingrid Vanderhoydonck
-----------------	-----------------------

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse Overheid
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 Brussel
T 02 553 16 50
www.onroerenderfgoed.be

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Dhr. Joris STEEGMANS
t.a.v. Dhr. Daan CELIS
Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2016/198(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

Datum

19 MEI 2016

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector** in de gemeente Lanaken met adres Kiezelweg-Meulenweg, kadastraal gekend als afdeling 5, sectie C, percelen 568E, 568G en 574B, van 18 mei 2016 tot einde werken.

Geachte heer,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 20 april 2016.

BESLISSING

Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **STEEGMANS Joris** voor bovenvermelde aanvraag.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het ar-

Vlaanderen
is erfgoed

cheologisch patrimonium, voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan **STEEGMANS Joris** met nummer **2016/198**.

Uit de opgave van de aard van de detector (**White's PRIZM III SL**) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier, via steven.mortier@rwo.vlaanderen.be of +32 2 553 16 26.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert,
Afdelingshoofd Beheer

